

Тарас Григорович також є одним з найвидатніших майстрів українського образотворчого мистецтва. Він працював у галузях станкового живопису, графіки, монументально-декоративного розпису та скульптури, досконало володів технікою акварелі, олії, малюнка олівцем і пером. Він є автором понад тисячі мистецьких творів.

Ім'я Тараса Шевченка відоме в усьому світі: у багатьох країнах йому встановлені пам'ятники, його твори перекладені майже на всі мови світу, його ім'ям в Україні названі навчальні заклади, театри, вулиці, міста. Нині він є символом незалежної України, а за більшовицьких часів його намагалися перетворити на символ радянської України. Тарас Шевченко вивів українську культуру на вищий щабель розвитку, сміливо підкреслюючи її національну самобутність. Творчість Т. Шевченка нерозривно пов'язана з народною творчістю. Він активно використовував український фольклор, сміливо черпав з усної творчості ідеї, образи, сюжети, ритміку. Т. Шевченко не просто застосовував елементи народної творчості, що було властиве його попередникам і сучасникам-романтикам, а «вплітав» їх у власні думи й слова. Поезія автора "Кобзаря" була надзвичайно близькою до народної пісні і водночас відмінною від неї. Творчість Т. Шевченка уже в 1860-х роках позитивно вплинула на частину молодого інтелігенції, врятувала її від денационалізації, збудила її до активних дій. Духовна спадщина поета має велику етноконсолідуючу силу, позитивно впливає на формування психології соборності української нації.

Велетенський внесок творчості Т. Шевченка і в тому, що вона відбивала національний менталітет українців, впливала на їх національну свідомість у ХІХ – ХХ ст. І сьогодні, на початку ХХІ ст., роль творчості поета в цьому напрямі зростає. Творчість Шевченка за широтою охоплення життя свого народу і загальнонаціональної значущості була художнім феноменом, який відповідав рівню поезії, скажімо, Пушкіна в російській, Міцкевича в польській або Петефі в угорській літературі. Світова велич Т. Шевченка визначається його місцем у світовому літературному процесі, внеском у загальнолюдську скарбницю культури. Тарас Григорович зробив велетенський внесок у пробудження і формування національної свідомості українського народу, в розвиток української та світової культури. Ідеї, думки, вся творчість Шевченкового генія є тим живим феноменом, який далі розвивається вже в свідомості українського суспільства.

Варич А.О., Дьяченко В.С., Савич А.В.
НМетАУ

УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КИРИЛО-МЕФОДІВСЬКОГО ТОВАРИСТВА

У січні 1846 р. в Києві виникла таємна суспільно-політична організація – Кирило-Мефодіївське братство. Спочатку ця організація сформувалась навколо

групи молодих людей, які разом зі студентами-товаришами відвідували лекції проф. Миколи Костомарова зі слов'янської міфології. Вивчення народної творчості українців та інших слов'янських народів наштовхнуло Костомарова на ідею слов'янської єдності.

Організаторами Кирило-Мефодіївського братства стали представники інтелігенції: М.І. Костомаров, М.І. Гулак, В.М. Білозерський. Згодом до нього увійшли письменник Пантелеймон Куліш, студенти Київського університету О.В. Маркевич, О.О. Навроцький, Г.В. Андрузький, О.Д. Тулуб та інші. У квітні 1846 р. до товариства вступив Т.Г. Шевченко.

Ідеологія Кирило-Мефодіївського братства була синтезом ідей трьох рухів: українського автономістичного, польського демократичного, російського декабристського в Україні. Братчики виробили програмні документи, до яких входили: «Статут і правила товариства», написані Білозерським, а також «Книга буття українського народу», або «Закон Божий», автором якої був Костомаров. Програма Кирило-Мефодіївського братства жваво обговорювалася П. Куліш наголошував на національному, М. Костомаров – на загальнонародському і християнському, а Т. Шевченко – на соціальному елементі.

Основними завданнями, які ставили перед собою члени Кирило-Мефодіївського братства, були: ліквідація кріпацтва і скасування станів, поширення освіти серед народних мас, об'єднання всіх слов'янських народів в одну рівноправну федерацію, в якій кожний народ мав би свою державність. Українському народові відводилась провідна роль в організації всіх слов'ян на визвольну боротьбу. Центром федерації мав стати Київ. У членів товариства були розбіжності щодо тактики, а саме: Костомаров і Куліш вважали шляхом практичного втілення в життя програми поступові реформи, а Шевченко і Гулак – збройне повстання та повалення самодержавства.

Членів Кирило-Мефодіївського братства було заарештовано навесні 1847 р. за доносом студента Олексія Петрова. Суворе покарання братчиків мало стати пересторогою для тих, хто б намагався піти далі їхнім шляхом. Т. Шевченка віддали в солдати на 10 років.

Проте ідеї братства глибоко ввійшли в світогляд тогочасної інтелігенції, створили ґрунт для наступних поколінь українських діячів. Це була перша спроба української інтелігенції перейти до політичної боротьби. Історичне значення Кирило-Мефодіївського братства, цього українського відповідника національних організацій, що виникли по всій Європі («Молода Італія», «Молода Німеччина», «Молода Польща» тощо), полягало в тому, що воно органічно поєднало національні та демократичні ідеї. Вироблена кирило-мефодіївцями ідея слов'янської єдності з центром у Києві протистояла концепції централізованої слов'янської імперії з центром у Петербурзі.

Василенко В.М

Київський університет ім. Б.Грінченка

ПОСТАТЬ ЛЕСЯ КУРБАСА В СВІТЛІ СТЕНОГРАМИ ЗАСІДАННЯ ХУДОЖНЬО-ПОЛІТИЧНОЇ РАДИ: ВЕРЕСЕНЬ 1929 РОКУ

Постать Леся Курбаса привертає увагу істориків насамперед своєю суспільною та театральною діяльністю. В умовах утвердження тоталітаризму в культурному житті держави театри також переходять під повний ідеологічний